

Jednotný programový dokument na roky 2026 – 2028

Zhrnutie

Obrázok 1: [JEDNOTNÝ PROGRAMOVÝ DOKUMENT NA ROKY 2026 – 2028](#)

Jednotný programový dokument je nástroj plánovacieho procesu Agentúry Európskej únie pre azyl (ďalej len „EUA“) a predstavuje rozhodnutie o financovaní operačných činností agentúry. Stanovuje sa ním viacročné a ročné plánovanie činností a zdrojov agentúry, čím sa zabezpečuje súdržnosť medzi strategickými cieľmi, operačnými činnosťami a pridelovaním zdrojov.

Jednotný programový dokument na roky 2026 – 2028 schválila správna rada 30. septembra 2025. Počas programového obdobia bude agentúra uprednostňovať účinné vykonávanie Paktu o migrácii a azyle (ďalej len „pakt“) a plnenie svojho monitorovacieho mandátu, pričom si zachová flexibilitu potrebnú na reakciu na meniace sa migračné trendy a potenciálne krízy, ktoré si môžu vyžadovať úpravy operačných výstupov a finančného plánovania.

Strategický kontext

Jednotný programový dokument na roky 2026 – 2028 bol vypracovaný v kontexte pokračujúcich migračných tlakov a meniacich sa potrieb v oblasti azylu v jednotlivých členských štátoch. Napriek pokroku dosiahnutému v oblasti vývoja spoločného európskeho azylového systému (ďalej len „CEAS“) pretrvávajú medzi členskými štátmi značné rozdiely, pokiaľ ide o procesné prístupy, mieru uznaných žiadostí, druhy priznanej ochrany a prijímacie podmienky. Tieto rozdiely zohrávajú úlohu pri sekundárnom pohybe a ohrozujú cieľ zabezpečiť jednotné zaobchádzanie so žiadateľmi v celej Únii.

Cieľom Paktu o migrácii a azyle je riešiť tieto nedostatky posilnením pripravenosti, zlepšením reakcie na krízu a dosiahnutím účinnejšej rovnováhy medzi solidaritou a zodpovednosťou. Keďže legislatívne nástroje paktu sa začnú uplatňovať od júna 2026,

paktom sa postupne posilní úloha agentúry pri podpore dobre fungujúceho systému CEAS. V dôsledku toho sa očakáva, že pracovné zaťaženie agentúry EUAA, ktoré sa zvýšilo už po prijatí paktu, bude naďalej rásť v oblasti jej stálych aj operačných činností.

V tejto súvislosti bola vo februári 2024 dosiahnutá dohoda o revízii viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027, ktorá zahŕňa dodatočných 190 miliónov EUR pre agentúru EUAA do roku 2027. Cieľom tohto navýšenia je umožniť agentúre podporovať vykonávanie paktu.

Akčný plán a priority na roky 2026 – 2028

Obrázok 2: [Stratégia agentúry EUAA na roky 2024 – 2029](#)

Jednotný programový dokument je zosúladený s politickými prioritami Európskej komisie na roky 2024 – 2029 v oblasti migrácie a azylu, čím sa zabezpečuje súdržnosť so širšími cieľmi EÚ. Na základe stratégie agentúry EUAA na roky 2024 – 2029 sa vo viacročnom pracovnom programe vymedzujú ciele agentúry v štyroch hlavných oblastiach činnosti: operačná podpora, odborná príprava a profesijný rozvoj, znalosti o azyle a horizontálne činnosti. Stanovuje sa v ňom sedem strategických cieľov na roky 2026 – 2028.

V ročnom pracovnom programe na rok 2026 sa tieto strategické ciele premietajú do konkrétnych ročných cieľov a zámerov, ktoré sú štruktúrované podľa konkrétnych činností a zosúladené s dostupnými

ľudskými a finančnými zdrojmi.

Operačná a technická pomoc

Obrázok 3: Operačná podpora od agentúry EUAA na ostrove Lampedusa

V súvislosti s prijatím legislatívnych návrhov v rámci paktu sa očakáva, že agentúra si zachová významnú operačnú prítomnosť a zároveň rozšíri rozsah svojich úloh v rámci dostupných zdrojov.

[Operačná a technická pomoc](#) pre členské štáty sa bude naďalej poskytovať prostredníctvom [viacročných a krátkodobých operačných plánov](#), ako aj konkrétnych projektových plánov.

Podpora bude naďalej flexibilná, pričom bude reagovať na meniace sa migračné trendy, vznikajúce potreby a operačné kontexty. Pokračovanie existujúcej podpory, ako aj začatie nových intervencií sa bude riadiť spoľahlivým *procesom určovania priorít* s prihliadnutím na naliehavosť, očakávaný vplyv, pridanú hodnotu EÚ, uskutočniteľnosť intervencií a dostupné ľudské a finančné zdroje agentúry. Okrem toho sa budú ďalej upravovať operačné spôsobilosti s cieľom umožniť agentúre EUAA plnenie nových povinností vyplývajúcich z paktu.

Konzistentne sa budú uplatňovať metodiky zabezpečovania kvality, operačné nástroje a harmonizované postupy, zatiaľ čo prostredníctvom spoločnej metodiky bude prebiehať výmena osvedčených postupov a ďalšie zosúladenie plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí vo všetkých členských štátoch. Posilnia sa rámce riadenia nasadenia s cieľom umožniť rýchle a škálovateľné intervencie, pričom v rámci operácií sa zavedie mechanizmus na posúdenie, nahlasovanie a eskaláciu závažného alebo pretrvávajúceho údajného porušovania základných práv a záväzkov v oblasti medzinárodnej ochrany. Všetky intervencie budú zahŕňať stratégie ukončenia opatrení zamerané na posilnenie vnútroštátnych kapacít a zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti.

Agentúra bude ďalej konsolidovať svoje kapacity v oblasti prvej reakcie prostredníctvom posilnenia podporných funkcií, zlepšenia plánovania pripravenosti a navrhnutia operácií v rámci dohodnutého rámca založeného na systematických posúdeniach potrieb a na štruktúrovaných procesoch určovania priorít. Vyslania sa budú naďalej realizovať prostredníctvom zavedených mechanizmov vrátane mobilizácie externých odborníkov a podporovať s použitím nástrojov riadenia projektov, systémov monitorovania výkonnosti, úzkej koordinácie s národnými kontaktnými bodmi a jasných operačných usmernení. Operačná podpora môže zahŕňať aj vyslania podporných tímov pre riadenie migrácie spolu s poskytnutím alebo doplnením infraštruktúry, ako sú vybavenie, dočasné kancelárie, zariadenia a základné služby vrátane tlmočenia, kultúrnej mediácie a dopravy.

V súlade s rámcom paktu bude agentúra EUAA v koordinácii s koordinátorom EÚ pre solidaritu podporovať vykonávanie mechanizmu trvalého premiestnenia a ďalších solidárnych opatrení. Uprednostnia sa členské štáty, ktoré sú vystavené neprimeranému tlaku na vonkajších hraniciach EÚ, ako aj tie, ktoré čelia značným výzvam v súvislosti so sekundárnymi pohybmi. Agentúra bude takisto naďalej podporovať krajiny EÚ+ pri vykonávaní a koordinácii programov presídľovania a humanitárneho prijímania prostredníctvom siete pre presídľovanie a prijímanie osôb z humanitárnych dôvodov, prispôsobenej operačnej pomoci, zariadenia na podporu presídľovania v Turecku a v iných príslušných tretích krajinách, ako aj prostredníctvom podpory programu súkromného sponzorstva a doplnkových možností.

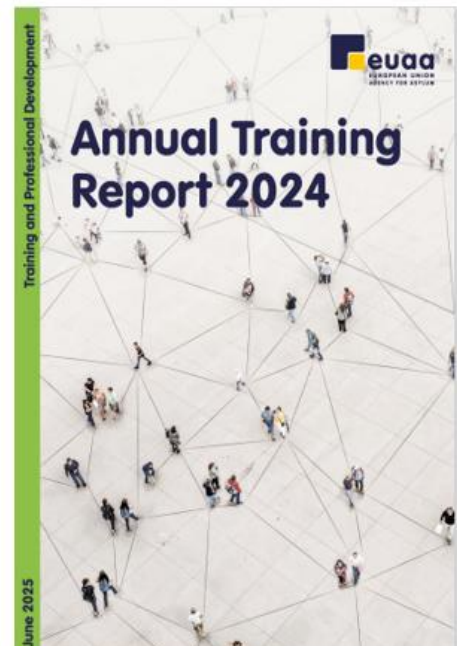
Odborná príprava a profesijný rozvoj

Odborná príprava a profesijný rozvoj sú kľúčové na posilnenie azylových a prijímacích systémov v celej EÚ a na podporu väčšej konvergencie vnútroštátnych postupov. V súlade so svojím poslaním bude agentúra pokračovať v plánovaní, príprave a poskytovaní kvalitnej odbornej prípravy pre zamestnancov agentúry EUAA, ako aj pre zamestnancov vnútroštátnych správnych orgánov, súdov a tribunálov a vnútroštátnych orgánov zodpovedných za azyl a prijímanie.

V úzkej spolupráci s príslušnými expertnými orgánmi bude agentúra ďalej rozvíjať európsky vzdelávací program v oblasti azylu (ďalej len „EAC“) a vytvárať komunitu praxe na podporu neustáleho vzdelávania a výmeny najlepších postupov v rámci celej EÚ. Agentúra bude rozširovať a riadiť odbornú prípravu poskytovanú v rámci programu EAC na základe zistených potrieb, v súlade so štandardmi kvality pre vysokoškolské a odborné vzdelávanie a v súlade s legislatívnymi nástrojmi paktu, keď sa začnú uplatňovať. Členskými štátmi, ktorých azylové a prijímacie systémy čelia neprimeranému tlaku, sa poskytnú ciele činnosti v oblasti odbornej prípravy a profesijného rozvoja vrátane štruktúrovanej odbornej prípravy pre členov podporných azylových tímov a rezervnej skupiny v oblasti azylu. Okrem toho sa budú rozvíjať a poskytovať *ad hoc* činnosti odbornej prípravy v reakcii na konkrétne požiadavky vnútroštátnych orgánov.

Činnosti odbornej prípravy sa budú zameriavať aj na nedostatky zistené prostredníctvom monitorovacieho mechanizmu agentúry EUAA. Vypracuje sa príslušná odborná príprava, ktorá sa poskytne odborníkom zapojeným do pozorovateľských misií, pričom zistenia z monitorovania sa budú systematicky premietiť do cielených riešení v oblasti odbornej prípravy. V záujme podpory týchto činností bude agentúra ďalej posilňovať mechanizmy výberu a mobilizácie odborníkov zapojených do plánovania a poskytovania odbornej prípravy v rámci stálej, *ad hoc* a operačnej podpory.

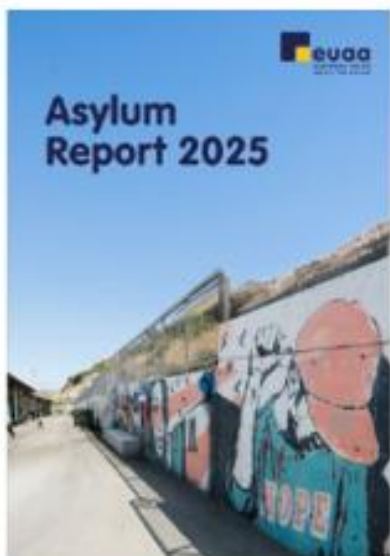
Mimo EÚ sa v rámci úsilia v oblasti budovania kapacít podľa stratégie vonkajšej spolupráce agentúry posilní podpora odbornej prípravy pre partnerské krajiny. Táto podpora sa bude poskytovať v rámci existujúcich rámcov spolupráce a v súlade so stanovenými prioritami a dostupnými zdrojmi. V relevantných prípadoch sa rozvíja spolupráca v oblasti činností odbornej prípravy s kľúčovými zainteresovanými stranami vrátane Európskej komisie, agentúr pre spravodlivosť a vnútorné veci, UNHCR, IOM,

Obrázok 4: [Výročná správa agentúry EUAA o odbornej príprave za rok 2024](#)

Rady Európy a ďalších sietí a organizácií odbornej prípravy vrátane občianskej spoločnosti.

Znalosti o azyle a monitorovanie azylu

Obrázok 5: [Správa o azyle 2025](#)

Vďaka produktom agentúry EUAA v oblasti znalostí o azyle sú vnútroštátne orgány lepšie pripravené na zvýšenie konvergencie v oblasti rozhodovania o medzinárodnej ochrane, zabezpečenie rýchlejších rozhodnutí a zvýšenie jednotnosti prijímacích podmienok.

V súlade s cieľom paktu ďalej posilňovať konvergenciu bude agentúra EUAA pokračovať v spolupráci s členskými štátmi s cieľom vypracovať pre krajiny spoločné analýzy a usmernenia týkajúce sa kľúčových krajín pôvodu, a to na základe informácií agentúry EUAA o krajine pôvodu (ďalej len „COI“). Na žiadosť Komisie bude agentúra poskytovať aj informácie a analýzy potrebné na označenie bezpečných krajín pôvodu a bezpečných tretích krajín. Výmena informácií sa bude

naďalej podporovať prostredníctvom špecializovaných sietí krajín, podujatí a špecializovaných nástrojov vrátane systému vyhľadávania COI, asistenčného pracoviska pre COI a portálu so zdravotnými informáciami o krajine pôvodu (ďalej len „MedCOI“), ktorý poskytuje informácie o dostupnosti a prístupnosti liekov.

V záujme posilnenia situačného povedomia a pripravenosti bude agentúra naďalej poskytovať komplexný a aktuálny prehľad o situácii v oblasti azylu v EÚ vrátane trendov, postupov a praxe v krajinách EÚ+. To zahŕňa získavanie šandardizovaných údajov, vypracovanie analýz orientovaných na budúcnosť a strategických prehľadov, ako aj tematických a *ad hoc* správ. Týmito činnosťami sa podporuje včasné varovanie, prognózovanie, predchádzanie krízam a plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí, pričom tieto činnosti priamo prispievajú k vykonávaniu paktu. Agentúra bude aj naďalej vypracúvať svoju výročnú správu o situácii v oblasti azylu v EÚ.

S cieľom podporiť kvalitu, spravodlivosť a efektívnosť konaní o azyle a prijímacích systémov bude agentúra EUAA naďalej vypracúvať štandardy, ukazovatele, praktické príručky, právne publikácie a ďalšie nástroje v spolupráci s odborníkmi z členských štátov a v prípade potreby aj s organizáciami občianskej spoločnosti. Posúdi sa využívanie a vplyv týchto nástrojov, a to aj prostredníctvom analýzy odkazov vo vnútroštátnej judikatúre.

Napokon po pilotnom cvičení v roku 2025 bude agentúra od roku 2026 v plnej miere vykonávať svoj viacročný monitorovací program. V rámci tohto päťročného cyklu bude

prebiehať monitorovanie všetkých členských štátov z hľadiska technického a prevádzkového uplatňovania systému CEAS. Metodika monitorovania sa v prípade potreby preskúma s cieľom zohľadniť začatie uplatňovania paktu.

Horizontálne činnosti

Obrázok 6: [Stratégia vonkajšej spolupráce agentúry](#)

Dobrá správa vecí verejných má naďalej zásadný význam pre dosiahnutie administratívnej excelentnosti. Agentúra EUAA bude pokračovať v posilňovaní systémov vnútornej kontroly, strategického plánovania a podávania správ, ako aj procesov riadenia a hodnotenia.

Na dosiahnutie cieľov agentúry je nevyhnutná kvalifikovaná a angažovaná pracovná sila. Naďalej sa budú prostredníctvom špecializovaných prieskumov pravidelne monitorovať dobré pracovné podmienky a angažovanosť zamestnancov.

Pracovník pre základné práva bude riadiť mechanizmus na vybavovanie sťažností, pravidelne podávať správy správnej rade a prispievať k

transparentnosti prostredníctvom výročnej správy agentúry o azyle.

Agentúra EUAA posilní aj spoluprácu s kľúčovými zainteresovanými stranami vrátane partnerských krajín mimo EÚ, a to v koordinácii s členskými štátmi a Komisiou a v súlade s nariadením o agentúre EUAA a politikou EÚ v oblasti vonkajších vzťahov. Styční úradníci podpora zapojenie v členských štátoch a v závislosti od dostupných zdrojov aj v partnerských krajinách. Agentúra bude úzko spolupracovať s Európskou komisiou v oblasti komunikačných činností, pričom bude prispievať k presnému naratívu o azyle a utečencoch a bojovať proti dezinformáciám.

